

حمایت بزرگ
از صنایع کوچک
محمد جواد بگی

تجارت‌باز

نشریه فعالان اقتصادی

حاکمیت مجازی
و توسعه پایدار
محسن رنانی

شماره ۲۰۲ | شهریور ماه ۹۵ | ۵۰۰۰ تومان

TEJARAT BARTAR MAGAZINE

بهرام سبحانی از آثار توافق هسته ای در صنعت می گوید

برجام فولادی

■ قید حمایت دولت را زده ایم

■ فضای کسب و کار مناسب نیست

■ برجام چه نقشی در کسب و کار فعالان اقتصادی داشته است؟

ارزش
افزوده
مجله

مصاحبه ویدیویی با فعالان اقتصادی

برجام چه نقشی در کسب و کار شما داشته است؟

بخش قابل توجهی از بازارها و کسب و کارهای موجود، آنچنان که تصور می شد به سرعت از اجرای برجام مرتفع نشدند و مشخص شد تحریم های بین المللی آن گونه که برخی در کشور تصور می کردند «کاغذ پاره» نیست و برای رفع آن بیش از پیش نیازمند گذر زمان هستیم. به دلیل اهمیت برجام، با برخی از فعالان اقتصادی و مدیران استان به گفت و گو پرداختیم تا از نتایج اجرای برجام در حوزه فعالیت آنها با خبر گردیم.

۱۴ خبرنامه

نشریه اقتصادی

تجارت ۲۰۲

TEJARAT BARTAR MAGAZINE

یادداشت اول

ضایعات دلهره آور

۲

سرمقاله

بازار و برند

۳۴ ادای برند بودن را در نیابوریم

۳۵ m&m، برندی که آب نمی شود

۳۶ استیو جابز چینی ها

۳۸ خروس محبوب ایرانی ها

۳۹ معجزه گرافیک و برندسازی

گردشگری

۴۲ درمان تور بسم سلامت

۴۴ بخش خصوصی ابتکار عمل را در دست گیرد

۴۶ کار آفرینی بانوان در گردشگری

خبرنامه

۳ گام های مبارزه با فساد

۴ کار آفرینان برای حل مشکلات استان بسیج شوند

۵ انتقال ارز، مهم ترین چالش صادر کنندگان

۶ تولید ۱۵ درصد رنگ کشور در اصفهان

۷ ثبت نام نمایشگاه اتو کام از نیمه شهریور

۸ چه کسی کودتا کرد؟

۹ نقدی بر عملکرد استاندار

۱۰ خط فقر، زیر نقطه های فیش های حقوقی

۱۲ اندر حکایت اقتصاد؛ لباس جادویی و فریاد پسرک!

۱۴ برجام چه نقشی در کسب و کار شما داشته است؟

۱۸ روحانی در سبیل مخالفان

تجارت و بازرگانی

۲۰ رویایی غیر ممکن

۲۲ نفت سرازیر شد اما سرمایه بلوکه ماند

۲۴ سلام روسیه

صنعت و معدن

۲۶ کابوس اژدهای زرد در بازار فولاد

۲۸ برجام گره های پیش روی فعالان اقتصادی را باز کرد

نشریه فعالان اقتصادی استان اصفهان

سال دوازدهم / شماره ۲۰۲ / شهریورماه ۱۳۹۵

■ صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

سیدرضا حسینی

■ قائم مقام مدیر مسئول:

سید مصطفی ناجی

■ سیاستگذار:

زیر نظر شورای سردبیری

■ چاپ:

رسانه برتر

■ همکاران تحریریه:

دبیر تحریریه: مجید علی تبار

خبرنامه: مهدی قانونی

صنعت و معدن: بهروز صادقی

تجارت و بازرگانی: غلامحسین کریمیان

باشگاه مدیران: مجتبی نیک اقبال

پرونده ویژه: محمد فلاح

بازار و برند: نفیسه قانین

بورس و بانک: مجتبی متقی

گردشگری: هاجر مرادی

آموزش: علی میر جمالی

■ صفحه آرایی: محدثه دهقان نصیری

■ تدوین: کیوان کیوان پور

■ سازمان آگهی ها: شیماترایی

■ همکاران این شماره:

ریحانه سرلک-بهاره بقایی-مریم السادات نصر آزادانی
دريا قدرتی پور - الهام اسماعیلی - زهرا رضائی
ندا آزما- ستاره صالحی- ندا جعفری- شروین شلاهی
محمود داوودی - مسعود زرفشانی - روزبه مشرفی
علی مظاهری - مجید سیدی - شایان شیرالی
احسان دشتیان- داوود خرسندی

■ با تشکر از:

اتاق بازرگانی، شرکت شهرک های صنعتی اصفهان
مجمع تخصصی آموزش بورس اصفهان، مرکز آموزش های
بازرگانی اصفهان، سازمان صنعت، معدن و تجارت

وب سایت: www.tejaratbartar.com

کانال تلگرام: @tejaratbartarpress

■ نشانی:

اصفهان، بلوار وحید، بن بست مظاهری، پلاک ۱۸

■ تلفن: تحریریه: ۰۳۱-۳۶۲۵۰۴۵۳

■ سازمان آگهی ها: ۰۳۱-۳۶۲۸۰۷۱۳

■ پیامک: ۱۰۰۰۳۸۱۰۸

کابوس اژدهای زرد در بازار فولاد

شرایط فولاد جهان در سه سال اخیر با افزایش عرضه و کاهش تقاضا روبروست و بحران های عمیقی را تجربه می نماید. برای بررسی این موضوع به ساختار فولاد جهان در هزاره سوم خواهیم پرداخت.

۲۶

صنعت و معدن

نفت سرازیر شد اما سرمایه بلوکه ماند

تحریم های نفتی به عنوان سلاحی برای کشاندن ایران به پای میز مذاکره برای برنامه هسته ای اش طراحی شده بود.

۲۲

تجارت و بازرگانی

ایران از نظر جاذبه های گردشگری جزو ۱۰ کشور برتر جهان قرار دارد و از پتانسیل بسیار زیادی برای جهانگردی و گردشگری بین المللی برخوردار است، گردشگری بزرگترین صنعت خدماتی جهان از نظر در آمد زایی شناخته شده به طوری که رشد آن، تغییرات اجتماعی و اقتصادی زیادی را به دنبال داشته است.

بخش خصوصی ابتکار عمل را در دست گیرد

۴۴ گردشگری

برجام فولادی

مجموعه فولاد مبارکه اصفهان یکی از بزرگترین واحدهای صنعتی کشور است که توانسته با ظرفیت تولید بیش از ۵ میلیون تن انواع فولاد در سال، نقش قابل توجهی در تولید ناخالص ملی و ایجاد اشتغال کشور ایفا نماید.

۲۸ صنعت و معدن

بهره برداری و کلنگ زنی از طرح های منتخب

۵۰ پرونده ویژه

بسیست و یکم مرداد، در تقویم به نام روز حمایت از صنایع کوچک نام گذاری شده است. صنایعی که بخش قابل توجهی از اشتغال کشور را به خود اختصاص داده است. به باور بسیاری از صنعتگران و کارشناسان اگر مشکلات صنایع کوچک حل شوند، بحران بیکاری نیز حل خواهد شد.

حاکمیت مجازی و توسعه پایدار

۵۳ باشگاه مدیران

اگر به توسعه متوازن رسیده ایم و به محیط زیست آسیب وارد کرده ایم، طبیعی است که بخش خصوصی به دنبال منافع خود بوده و قصوری متوجه آن نیست. دولت ها و حکومت ها نتوانسته اند منافع ملی را حفظ کنند.

فضای کسب و کار مناسب نیست

۷۴ اقتصاد بانوان

اقتصاد بانوان در کشورهای توسعه یافته به عنوان یکی از شاخصه های توسعه یافتگی مطرح است. در صد اشتغال زنان، تعداد زنان فعال اقتصادی، میزان درآمد آن ها و بسیاری از فاکتورهای دیگر در این کشورها مشخص می کند که آن جامعه از حیث اجتماعی و اقتصادی تا چه اندازه رشد و توسعه یافته است.

ویدئوهای خبری نشریه تجارت برتر

ضمیمه چند رسانه ای نشریه تجارت برتر را در صفحات داخلی ببینید

apararat.com/tejaratbartar

پرونده ویژه

۴۸ حمایت بزرگ از صنایع کوچک

۵۰ بهره برداری و کلنگ زنی از طرح های منتخب

باشگاه مدیران

۵۴ حاکمیت مجازی و توسعه پایدار

۵۸ بالندگی کشور به صنعت آن است

۶۰ قید حمایت دولت رازده ایم

۶۲ اهتمام به تامین مسکن اقشار محروم

۶۳ رونمایی از طرح های ویژه

۶۴ به آینده قطعه سازی امیدوارم

۶۶ تسهیلات نمی خواهیم؛ از تولید ملی حمایت کنید

۶۸ برجام گره گشای بود

اقتصاد بانوان

۷۲ عملکرد ضعیف

۷۴ فضای کسب و کار مناسب نیست

۷۶ نبض اقتصاد جهانی در دستان «لاگارد»

آموزش

۷۸ انواع بورس در ایران

۸۰ مدیریت پذیری از مشتری

۸۱ چهار ویژگی مدیران مدرن

۸۲ روانشناسی سرمایه گذاری

۸۴ استراتژی های توزیع مناسب

استیو جابز چینی ها

لی جون (Lei Jun) بنیانگذار شرکت شیائومی (Xiaomi) و یکی از بزرگترین کارآفرینان چینی است که توانسته با شناخت صحیح از جامعه و نیازهای کشورش، نام خود را تا عرصه جهانی و در میان بزرگان دره سیلیکون مطرح کند.

۳۶ بازار و برند

باشگاه مدیران

در دنیای آینده نقش حاکمیتی دولت ها کمرنگ می شود. در قرن ۲۰ تلاش بر این بود که نقش اقتصادی و مدیریتی دولت ها، نقش تصدی گری دولت ها کاهش یابد.

در قرن ۲۱ نقش حاکمیتی دولت ها، یعنی نقشی که در طول صدها سال در گذشته اعمال می کردند، کمرنگ خواهد شد و دولت ها باید از این نقش خود هم عقب نشینی کنند.

حاکمیت مجازی و توسعه پایدار

توسعه پایدار

توسعه پایدار به این معناست که ما امروزه به نحوی رفاه کسب کنیم که زمین و طبیعت را به گونه ای برای آیندگان باقی بگذاریم، تا آنها هم بتوانند زیست سعادتمندانه ای برای خود داشته باشند. توسعه پایدار یعنی هماهنگی فضا، صنعت و انسان در خلق ارزش. اگر ما بتوانیم در تولید یا خلق ارزش، به گونه ای عمل کنیم که بین فعالیت انسان، فضای محیط زیست و صنعت سازگاری برقرار شود، طوری که کمترین آسیب را به طبیعت وارد کنیم و به گونه ای مصرف و تولید داشته باشیم که از اصل طبیعت چیزی نکاهیم، بلکه چیزی بر آن بیافزاییم، آنگاه براساس اصول توسعه پایدار حرکت کرده ایم. توسعه پایدار یعنی، به میراث گذاشتن زمینی قابل زیست برای نسل های آینده.

حاکمیت مجازی یعنی حاکمیت شهروندان بدون این که از طریق قانون یا دموکراسی این حاکمیت به آنها داده شده باشد. حاکمیت عملی شهروندان به امور حاکمیت کشورشان، به عبارتی نظارت عملی شهروندان بر امور حاکمیت کشورشان می باشد.

در دنیای آینده نقش حاکمیتی دولت ها کم رنگ می شود. در قرن ۲۰ تلاش بر این بود که نقش اقتصادی و مدیریتی دولت ها، نقش تصدی گری دولت ها کاهش یابد. در قرن ۲۱ نقش حاکمیتی دولت ها، یعنی نقشی که در طول صدها سال در گذشته اعمال می کردند، کم رنگ خواهد شد و دولت ها باید از این نقش خود هم عقب نشینی کنند و به واقع این بایستی است که رخ خواهد داد، نه یک الزام قانونی، بلکه یک باید و الزام طبیعی است که رخ خواهد داد.

سخنرانی دکتر محسن رنانی

با عنوان

حاکمیت مجازی و توسعه پایدار

به سفارش نهمین همایش انجمن دانشگاه صنعتی شریف (واشینگتن)

مرداد ۱۳۹۵ / آگوست ۲۰۱۶

حاکمیت مجازی و توسعه پایدار

آن محدودیت هایی مثل فساد، کم دانشی و ناکارایی اداری است. اکنون می خواهیم بدانیم این تحولی که در دنیای امروز رخ می دهد و ما را به سمت جامعه ای خودآگاه حرکت می دهد و مغز دنیای آینده را در شبکه های مجازی شکل می دهد، چه تاثیری در زندگی ما دارد؟! وظایف دولت ها را با هم مرور می کنیم و سپس بر اساس تک تک وظایفی که دولت ها بر عهده دارند این تحول را دنبال خواهیم کرد. دولت ها دو دسته وظایف دارند: وظایف سنتی و وظایف مدرن.

وظایف سنتی وظایفی است که دولت ها در تمام قرون گذشته موظف به انجام آن بوده اند. برخی این وظایف را درست انجام داده اند و برخی خیر! ولی اگر این وظایف انجام نمی شد به عنوان دولت در قرون جدید محسوب نمی شدند. منظورم از دولت، دولت هایی است که در عصر nation state شکل گرفته اند. دولت هایی که بعد از قرون وسطی در اروپا شکل گرفته اند و از آن پس در سایر نقاط دنیا

متن حاضر بخشی از سخنرانی دکتر محسن رنانی است که به صورت «ویدئو کنفرانس» جهت آرایه در نهمین همایش انجمن فارغ التحصیلان دانشگاه صنعتی شریف (مرداد ۹۵ / آگوست ۲۰۱۶) است که به وسیله تیم چند رسانه ای تجارت برتر تهیه شده است.

اگر به توسعه متوازن رسیده ایم و به محیط زیست آسیب وارد کرده ایم، طبیعی است که بخش خصوصی به دنبال منافع خود بوده و قصوری متوجه آن نیست. دولت ها و حکومت ها نتوانسته اند منافع ملی را حفظ کنند. این دولت ها هستند که نتوانسته اند به درستی رصد کنند که در چه جاهایی منافع آیندگان در حال تخریب است. این دولت ها و حاکمیت ها بوده اند که برداشت نابجا از منابع را مدیریت نکرده اند. همه این وقایع حاصل ناکارآمدی دولت هاست که دلیل

محسن رنانی
استاد اقتصاد
دانشگاه اصفهان

ویدیوی سخنرانی
دکتر محسن رنانی را از
بارکد فوق اسکن کنید

ما وجود ندارد. و ما یکی از پسر پرورنده ترین، کندترین و ناکارآمدترین نظام های قضایی دنیا را داریم. اما مقصود اصلی این است که وقتی دولت ها نتوانند این وظایف را انجام دهند، زندگی اجتماعی و اقتصادی ما شکست می خورد و پرهزینه خواهد شد. یعنی وقتی دولت در نظم داخلی ناتوان است، نیروی انتظامی هم در نظم داخلی ناتوان خواهد بود. من برای رفتن سرکار خودم باید فقط ماشین را روشن کرده و تنها برای آسفالت کف خیابان به شهرداری عوارض بدهم این در حالی است که در ایران هزاران مشکلی جانبی وجود دارد. من در ایران برای سرعت گیر، چراغ راهنمایی، خط کشی خیابان، دوربین، ترده کشی و... هم باید به شهرداری عوارض بدهم. تا از خیابان ها عبور کرده و به محل کارم برسم. چون نیروی انتظامی در کنترل نظم داخلی ناتوان است.

اگر دولت این شش وظیفه را به درستی انجام دهد ما زندگی کم هزینه ای خواهیم داشت. ما در ایران درآمدهای خوبی داریم، مشکل اینجاست که بخش بزرگی از این درآمدها صرف رفاه همان نمی شود. این درآمدها صرف این می شود که تیزی های یکدیگر را صیقل دهیم و از هم عبور کنیم.

در راندگی آنقدر هزینه می کنیم تا بتوانیم به راحتی از کنار هم رد شویم. در معامله و معاشرت و سرمایه گذاری ها هزینه های زیادی را متقبل می شویم تا به نتیجه برسیم. ما بخش زیادی از انرژی و درآمد خود را صرف کنترل همدیگر می کنیم. زندگی ما بسیار پرهزینه است.

اگر فرزندان ما مصمم به مهاجرت به خارج از کشور دارند مشکلمان کمبود درآمد در ایران نیست. مشکل آنها رفاه نیست بلکه رضایت نیست. در ایران به دلیل پرهزینه بودن زندگی ها رضایت نیست. فرزندان ما با وجود رفاه خانوادگی در ایران تحصیل نمی کنند زیرا رضایت ندارند. آنها حاضرند در پمپ بنزین یک کشور خارجی کار کنند و درس هم بخوانند. چون احساس می کنند خارج از ایران، عبور کردن از کنار یکدیگر کم هزینه است. ما در ایران رفاه داریم ولی رضایت نداریم. رفاه این است که ماشینم تمیز و شیک و با امکانات خوب باشد و رضایت یعنی آرامش هنگام رانندگی کردن! اگر از دست پلیس ناراحت باشم، از طرز رانندگی همشهری در عذاب باشم، از رئیس بانک دلخور باشم و... یعنی اینکه رضایت ندارم.

اگر دولت ها این شش وظیفه را خوب انجام دهند ما به رضایت خواهیم رسید، یعنی کسب و کار، زندگی و تردهایمان ضمن این که رفاه به همراه دارد رضایت هم می آرد. ما در ایران خیلی سرمایه گذاری کرده و امکانات رفاهی ایجاد کرده ایم. شهرک های صنعتی، راه ها و سدهای زیادی راه اندازی شده است ولی دستاورد آنها رضایت آمیز نیست.

وظایف سنتی و کلاسیک دولت شش دسته هستند که همه دولت ها موظف به انجام آنها می باشند و اگر این وظایف به درستی انجام نگیرد، بخش خصوصی قادر به فعالیت نخواهد بود. و جامعه قادر به زندگی کم هزینه نیست.

بعد از مشروطیت بیندازیم. در این سال ها دولت ها به نسبت درباره امنیت خارجی خوب عمل کرده اند و کارنامه قابل قبولی داشته اند. (دولت مدرن در ایران بعد از مشروطیت شکل گرفته است). در مورد نظم داخلی اگر چه هزینه ها افزایشی بوده است اما روند روبه بهبود نبوده است. مثلاً تعداد پلیس ها زیاد شده و این امر نشان دهنده هزینه بالاست اما دزدی کاهش یافته و مقوله راندگی هم بهبود نداشته است. بنابراین در بعضی از حوزه ها دولت ها خوب عمل کرده اند و در بعضی حوزه ها ناکارآمد بوده اند.

در حوزه انتشار پول دولت ها فعالیت زیادی داشته و پول زیادی نشر داده اند. اما در حفظ ارزش پول کوتاهی کرده اند که حفظ ارزش پول هم در حوزه نشر پول قرار می گیرد و دولت ها ضمن نشر پول باید ارزش آن را هم حفظ کنند. اما در هر صورت در دو مورد اول کارنامه به نسبت قابل قبول بوده است و در مورد حفظ ارزش پول کارنامه خوبی نداشته ایم. در طول چهل سال گذشته به استثنای دوسال همواره تورم دو رقمی داشته ایم و این عملکرد خوبی نیست.

در سه ویژگی بعدی تعریف و حفاظت از استاندارد ها خیلی کلیدی است و بدون تعریف استاندارد ها معامله و کسب و کار ممکن نیست. ابتدا باید در مورد آن چیزی که قرار است معامله شود به تفاهم برسیم. مثلاً استاندارد به ما می گوید که بطری آب باید با ویژگی های مشخص خود تولید شود. یعنی به ما کمک می کند تا بتوانیم زندگی و کسب و کارهای خود را ساماندهی کنیم. در این حوزه به ویژه در دوسه دهه اخیر بسیار کم کاری شده است. اصولاً اداره و سازمان استاندارد ایران بسیار ناکارآمد و ناتوان است.

حوزه پنجم تعریف حقوق مالکیت است که در زمینه هایی خوب و زمینه هایی ضعیف عمل کرده است. مثلاً بهترین سند مالکیتی ما سند های دفترچه ای منگوله دار زمین و مسکن و مستقالات است. که گفته می شود سند شش دانگ است ولی فقط ابعاد زمین و مجاورت ها در آن ثبت شده است و راجع به بقیه ی حقوق مالکیت مثل عمق و ارتفاع در آن چیزی ثبت نشده است.

آیا شهرداری حق دارد به زمین جلوی من ده طبقه مجوز بدهد؟ و نور ساختمان و زمین من را بفرشد؟ با این سند منگوله دار این جزییات را نمی دانیم و اطلاعات ما ناقص است. بنابراین حتی در مورد اسناد مالکیت در خیلی جاها ضعف داریم.

نکته آخر در مورد وظیفه ششم است. تضمین حقوق مالکیت از طریق دادگستری کارآمد، سریع، قاطع ارزان و همه جادر دسترس که تقریباً می توان گفت که هیچ کدام از این ویژگی ها در حال حاضر در نظام قضایی

رشد کرده اند. در واقع این دولت ها مدرن نامیده می شوند. و وظایف دولت های مدرن دو دسته است: ۱. وظایف سنتی و کلاسیک، ۲. وظایف مدرن

وظایف سنتی و کلاسیک شش دسته هستند که همه دولت ها موظف به انجام آنها می باشند و اگر این وظایف به درستی انجام نگیرد، بخش خصوصی قادر به فعالیت نخواهد بود. و جامعه قادر به زندگی کم هزینه نیست. این وظایف عبارتند از: ۱. حفظ امنیت خارجی، ۲. نظم داخلی، ۳. انتشار پول، ۴. تعریف استانداردهای اوزان و مقیاس و...، ۵. تعریف حقوق مالکیت در اسناد مالکیتی قانونی متحدالشکل، ۶. تضمین حقوق مالکیت از طریق استقرار یک دادگستر کارآمد، سریع، ارزان، قاطع، بی طرف و همه جادر دسترس

اگر دولت ها این شش وظیفه را انجام دهند وظیفه اصلی را خود انجام داده اند. دولت ها حق ندارند وارد وظایف مدرن شوند مگر این که اول وظایف سنتی خود را به درستی انجام داده باشند. متأسفانه چون در کشورهای جهان سوم دولت ها به صورت شعاری رفتار می کنند، پیش از آنکه وظایف سنتی خود را خوب انجام دهند به سراغ وظایف مدرن می روند.

اما اگر نگاهی به کشور خودمان در سال های

در مورد استانداردها، حکومت‌ها باید برای تمام تولیدات استاندارد تعریف کنند. تا به امروز برخی از کشورها در این کار موفق بوده اند ولی این مقوله در کشور ما روند بسیار کندی داشته است. ما واقعا نمی دانیم چه کالاهایی برای مصرف استاندارد و سالم هستند.

ما به زودی به این نقطه خواهیم رسید که شبکه‌هایی راه اندازی شوند تا مواد غذایی ناسالم را شناسایی و معرفی کنند. در ابتدا ممکن است یک سری تقلبات و رقابت‌های ناسالم ایجاد شود اما کنترل شبکه‌های مجازی جلوی این تقلب‌ها را هم خواهد گرفت.

شبکه‌ای مثل ویکی پدیا بر اطلاعاتی خرد متکی است که همواره سعی دارد از تقلب‌ها جلوگیری کند. حتی اگر اطلاعات غلطی در ویکی پدیا وارد شود، انبوه کاربران اطلاعات غلط من را اصلاح خواهند کرد. شبکه‌های مجازی مثل ویکی پدیا خود اصلاحگر خواهند بود.

در مورد تضمین حقوق مالکیت، کاری که امروزه دادگستری انجام می دهد. وقتی شکایتی صورت می گیرد، دادگستری موظف است که رسیدگی کند. اما در دنیایی که مغز آن شبکه‌های مجازی هستند پیش از آنکه کسی بخواهد از خطایی شکایت کند، شبکه‌های مجازی آن خطا را علنی کرده و شکایت جمعی می کنند و محاکمه و رای دهی به صورت جمعی صورت می گیرد. همه جامعه هیات منصفه خواهند شد. حتی اگر این جمع دچار خطا شود، خود به تدریج اصلاحگر خواهد بود.

اجازه دهید گریزی به وظایف مدرن دولت‌ها بزنم. دولت‌ها در کنار این وظایف سنتی در قرن بیستم به ویژه از جنگ جهانی دوم به بعد وظایف مدرنی را هم به طور جدی متکلف شده‌اند. از قبل هم این وظایف بود ولی به صورت جدی دنبال نمی شد.

یکی از این وظایف مدرن، آلودگی است که به آن کنترل برون ریزها یا پیامدهای خارجی گفته می شود. همه فعالیت‌های ما، پیامدها و برون ریزهایی دارد. یک سری از این برون ریزها مثبت‌اند مثل کاشت درخت، و یک سری از برون ریزها منفی هستند مثل آلودگی‌هایی که ذوب آهن بر باغ‌های مسیر اصفهان-ذوب آهن وارد می کنند. این وظیفه مدیران دولتی است که از ریختن برون ریزها بر سر اجتماع جلوگیری کنند. این وظیفه دولت‌هاست که اجازه ندهند بنگاه‌های خارجی از طریق منابع زیرزمینی، آب را آلوده کنند. دولت‌ها به علل مختلفی چون ناکارآمدی، عدم اطلاع و فساد با این برون ریزهای منفی مقابله نکرده‌اند. و این امر جزو وظایف مدرن دولت‌هاست.

وظیفه مدرن دیگر مقابله با انحصارات است. ضمن این که انحصارات در ابتدا منافی دارند

داخلی به زودی شبکه‌های مجازی می توانند بی نظمی‌ها و ناامنی‌ها را رصد کرده و گزارش دهند و برای پیشگیری از آنها اقدام کنند. در آینده شبکه‌های مجازی می توانند کاری کنند که هیچ راننده‌ای جرات سبقت گیری بیجا نداشته باشد، هیچ راننده‌ای جرات تخلف و فرار را نداشته باشد. شبکه‌های مجازی فوراً این اخبار را پخش می کنند و در کمترین زمان ممکن با فرد خاطی برخورد می شود.

مدت‌ها پیش عده‌ای از دانشجویان در شبکه‌های مجازی یک کانال راه اندازی کردند با عنوان زشتی‌های اصفهان و از طریق این کانال زشتی‌ها و بی نظمی‌های شهر را به مردم و مسئولین نشان می دادند، از کثیفی دیوار گرفته که چهره شهر را زشت می کرد تا ماشین‌هایی که روی چمن‌ها پارک شده بود. از همه عکس می گرفتند و در کانال تلگرام قرار می دادند تا مردم و مسئولین آگاه شوند.

بنابراین نظم داخلی را می توان توسط این شبکه‌ها کنترل و پیگیری کرد. هرچه این شبکه‌ها گسترده تر باشند و فناوری رشد بیشتری داشته باشد قدرت کنترلی ما افزایش می یابد. بنابراین در آینده بخش زیادی از وظایف نظم داخلی را شبکه‌های مجازی برعهده می گیرند.

زمانی برای بررسی تقلب در رساله‌های دانشجویی داوران وقت زیادی را می گذرانند، به زودی همه رساله‌های دانشجویی در اینترنت قرار می گیرد و کسی جرات ندارد در رساله اش تقلب و کپی کند. همه چیز کنترل خواهد شد.

آن شش وظیفه دولت‌ها اگر به درستی انجام شوند رضایت به همراه دارند.

در ایران دولت‌ها به علل مختلف نتوانسته‌اند این شش وظیفه را به درستی انجام دهند. نکته اینجاست که در دنیای آینده شبکه‌های مجازی، یعنی عقلانیت مجازی و خودآگاهی مجازی اجتماع، خلل‌ها و کاستی‌های آن شش وظیفه را جایگزین کرده و آنها را مدیریت و کنترل می کند. برای مثال احتمالاً در بیست سال آینده جامعه انتشار پول را از دولت خواهد گرفت و دولت دیگر قادر به انتشار پول نیست زیرا پول‌های مجازی جایگزین می شوند. همان طور که اکنون در برخی از کشورهای دیگر با bit coin روبرو هستیم. Bit coin یک پول مجازی است که چند نفر برنامه نویس با هم توافق کرده‌اند چنین پولی را تعریف کنند. که تقلب و تورم ندارد. این نوع پول انتشار اضافی ندارد. این نوع پول آرام بین گروه‌های شبکه‌های مجازی دست به دست شد و اعتبار یافت.

به گونه‌ای که اکنون به صورت معتبر و در برخی از کشورها مثل کانادا خرید و فروش می شود. حتی اخیراً برای این نوع پول دستگاه‌های خودپرداز قرار داده‌اند. به عبارتی در دنیای آینده پول را هم، خود شبکه‌های مجازی تولید می کنند. پس جامعه مدنی بخشی از وظیفه دولت را خود بر دوش می کشد و اجازه نمی دهد پولی تولید شود که ایجاد تورم کند.

جامعه مدنی آینده به دولت اجازه نمی دهد هر مقداری پول تولید و منتشر کند. در بحث نظم

اگر فرزندان ما تصمیم به مهاجرت به خارج از کشور دارند مشکلیشان کمبود درآمد در ایران نیست. مشکل آنها رفاه نیست بلکه رضایت است.

آنلاین برای تحولات سیاسی و مدیریتی کشور تصمیم‌گیری کنیم، البته این شیوه دموکراسی عوارضی دارد که در جایگاه خود قابل تأمل و رفع است. بنابراین آخرین تحول و دستاورد شبکه‌های مجازی که در کنار خود چهار فناوری همگرا را دارند این است که جامعه‌ای که به سمت خودآگاهی می‌رود جامعه‌ای خواهد شد که به دموکراسی مستقیم دست می‌یابد. و من جامعه‌ای را می‌بینم که در آن حتی نیازی به حرف زدن هم نباشد و سنسورها را بر شقیقه بگذاریم و همزمان اطلاعات مغزی خود را مبادله کنیم و تصمیمی جمعی بگیریم تا همه مغزها یا اکثریت مغزها آن تصمیم را تایید کنند.

این است که می‌گویم ما یک چرخش لولایی را در تمدن تجربه می‌کنیم، تحولات گذشته کمی بوده‌اند و ما در حال ورود به یک تحول کیفی هستیم.

بگویم که فعالیت مدنی و مجازی یک فعالیت سیاسی برای اصلاح حکومت هاست. و روشنفکران ما باید در این حوزه‌ها ایده دهند و جامعه مدنی را به نوعی تئوری تجهیز کرده تا از این طریق کاستی‌هایی را که دولت‌ها در گذشته داشته‌اند جبران کنند. ضمن این که ما با یک کارخانه تولید سرمایه اجتماعی روبرو هستیم. یعنی شبکه‌های مجازی کم‌کم به یک همبستگی اجتماعی تبدیل می‌شوند و نهایتاً به یک شبکه واقعی منجر خواهند شد. که همان کارخانه تولید سرمایه اجتماعی است. و این بعد مهم تری از گسترش شبکه‌های مجازی است. امید است که این خودآگاهی جمعی که بخشی از خودآگاهی جهانی است در کشور ما اجرا شود.

تحولی کیفی که محصول همگرایی چهار فناوری مهم زیست فناوری، فناوری‌های شناختی عصبی، نانو فناوری و فناوری‌های

ولی در بلندمدت خطرناک هستند. انحصارات مانع تحول، انتشار درست و رقابت می‌شوند. همچنین مانع کاهش قیمت‌ها می‌شوند. هر جا که قرار باشد صنعت انحصاری شکل گیرد دولت‌ها باید مانع آن شوند. تا منافع رقابت به جامعه برسد، کارآمدی تولیدات افزایش یابد، اطلاعات منتشر شود و قیمت‌ها کاهش یابد. این‌ها منافع اجتماعی هستند که دولت‌ها موظف به انجام آنها هستند و بسیاری از دولت‌ها به خصوص دولت‌های جهان سوم این وظایف را انجام نمی‌دهند. این‌ها وظایف مدرن دولت‌ها هستند و دولت‌ها موظفند که کالای عمومی مثل پارک، پل و واکسیناسیون را پیگیری کنند. این کالاهای انهایی هستند که بخش خصوصی به سراغ آنها نمی‌رود و دولت‌ها باید آنها را برای مردم تامین کنند. اطلاعات هم یک کالای عمومی است و انتشار آن وظیفه دولت‌هاست. کالای عمومی کالایی است که وقتی فردی مصرف می‌کند مانع مصرف فرد دیگری نمی‌شود. و همه جامعه بتوانند از آن استفاده کنند. پس اطلاعات و نشر آن هم یک کالای عمومی است که اگر درست و شفاف منتشر نشود تصمیمات ما خطا خواهد بود.

برخی از دولت‌ها در مورد وظایف مردم خود کوشیده‌اند تا کارآمد عمل کنند. من معتقدم شبکه‌های مجازی و عقل جمعی که به طور ناخودآگاه در حال شکل‌گیری است به سرعت کاستی دولت‌ها را در حوزه وظایف مدرن جبران خواهد کرد. یعنی آلودگی‌ها را به سرعت تشخیص داده و اطلاع‌رسانی خواهد کرد. تا قبل از ورود تولیدات آلوده جوامع آگاه شوند. تا تولیدکننده مجبور شود تولید خود را کنترل کرده و استانداردهای سلامت و محیط زیست را رعایت کند.

گونه‌های زیستی که در حال نابودی هستند اگر توسط شبکه‌های مجازی معرفی شوند کمک زیادی به جامعه مدنی می‌کنند. و اطلاع‌رسانی دقیقی در مورد نابودی و انقراض گونه‌های زیستی در اختیار جوامع قرار خواهد گرفت. بنابراین شبکه‌های اجتماعی به تدریج بخشی از وظایف دولت‌ها و حتی وظایف مدرن را به عهده دارند. به عبارت دیگر جامعه از طریق شکل‌دهی شبکه‌های مجازی می‌تواند دولت‌ها را به عقب براند و یا در حوزه‌هایی که دولت‌ها به خوبی عمل نمی‌کنند، جایگزین شده و عمل کند.

در واقع ما به تدریج با یک حکومت مجازی روبرو خواهیم شد. و این یک نوید است. ما بیش از آن که بخواهیم با دولت‌ها مبارزه سیاسی داشته باشیم، باید بکوشیم از طریق بسط دانش مدنی، شبکه‌های مدنی و حرکت در شبکه‌های مجازی به یک حاکمیت مجازی برسیم. اگر چه ممکن است در ابتدا تعدادی عارضه داشته باشد اما امروزه من می‌توانم

شبکه‌های
مجازی و عقل
جمعی که به
طور ناخودآگاه
در حال شکل
گیری است به
سرعت کاستی
دولت‌ها را در
حوزه وظایف
مدرن جبران
خواهد کرد

صدها سال دیگر سخن امروز من را می‌شنوند و افکار امروز مرا ردیابی می‌کنند. و درستی و نادرستی آنها مورد تحلیل قرار خواهد گرفت. این تحولی که آرام در پشت عمر جامعه جهانی در حال وقوع است من را امیدوار کرده است که ما به سرعت به نقطه‌ای می‌رسیم تا آسیب‌ها را متوقف و حتی جبران کنیم. آسیب‌هایی همچون بحران آب و تحولات اخیر اجتماعی و اقتصادی. حتی همین چهار فناوری همگرا ممکن است بتوانند بحران آب در کشور را حل کنند.

به امید آن روز

اطلاعاتی ارتباطی است و بتواند این تحول را با قدرت بیشتری محقق کند و نسل ما شاهد یک حاکمیت مجازی باشد که در پی آن حاکمیت حقیقی باشد و اگر این مسیر محقق شود قطعاً ساختار دموکراسی تغییر خواهد کرد. ما در یونان باستان با دموکراسی‌های مستقیم روبرو بودیم و بعدها دموکراسی‌های دنیای غرب و اروپا تبدیل به دموکراسی‌های نمایندگی شد که مردم با واسطه تصمیم‌گیری می‌کردند. این شبکه‌ها ما را به سرعت به سمت دموکراسی واقعی مستقیم می‌برد. به گونه‌ای که ما می‌توانیم به صورت لحظه‌ای و